

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра екобіотехнології та біорізноманіття
Кафедра фізіології, біохімії рослин та біоенергетики

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з виробничої практики для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 162 Біотехнології та біоінженерія
галузі знань 16 Хімічна та біоінженерія
освітньо-професійної програми «Екологічна біотехнологія та біоінженерія»

КИЇВ – 2024

Викладено методичні рекомендації для проходження виробничої практики здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» ОПП "Екологічна біотехнологія та біоенергетика» згідно з «Положенням про практичну підготовку студентів НУБіП України».

Рекомендоване Вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол № 6 від 22 лютого 2024 року*).

Укладачі:

Кваско О.Ю., к. б. н., доцент, завідувач кафедри екобіотехнології та біорізнноманіття

Лісовий М.М., д. с.-г. н., професор, професор кафедри екобіотехнології та біорізнноманіття

Бойко О.А., д.б.н., доцент, доцент кафедри фізіології, біохімії рослин та біоенергетики

Прилуцька С.В., д.б.н., професор, завідувач кафедри фізіології, біохімії рослин та біоенергетики

Рецензенти:

Коломієць Ю.В., д.с.-г.н., професор, професор кафедри фізіології, біохімії рослин та біоенергетики

Бородай В.В., д.с.-г.н., доцент, доцент кафедри екобіотехнології та біорізнноманіття

Методичні рекомендації з виробничої практики для здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» ОПП "Екологічна біотехнологія та біоенергетика». – Київ: НУБіП України, 2024. – 34 с.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета і завдання практичної підготовки	7
2. Бази практичної підготовки	8
3. Організаційне забезпечення практичної підготовки	9
4. Методичне забезпечення практичної підготовки	11
5. Підведення підсумків і оцінювання результатів практичної підготовки	11
ДОДАТКИ	13

Вступ

В сучасних умовах розвитку науки та технологій суттєво змінюються вимоги до підготовки фахівців у сфері біотехнологій та біоінженерії. Сучасний рівень біотехнологічної галузі вимагає високого рівня професіоналізму та компетентності спеціалістів, що безпосередньо впливає на освітній процес у закладах вищої освіти.

Виробнича практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» освітньо-професійної програми «Екологічна біотехнологія та біоенергетика» є обов'язковим компонентом освітнього процесу. Вона має на меті набуття здобувачами професійних навичок та вмінь, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Практика є однією з основних ланок практичної підготовки та проводиться відповідно до навчального плану.

Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення, що сприяє формуванню необхідного обсягу практичних знань і навичок у сфері екологічної біотехнології та біоенергетики. Під час проходження практики здобувачі закріплюють теоретичні знання, отримані під час навчання, та набувають досвіду роботи з сучасними біотехнологічними процесами, методами оцінювання екологічного стану та біоенергетичних технологій.

Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача та спеціалістів у відповідній галузі. Призначення виробничої практики – закріпити знання та практичні навички, набуті під час вивчення профільних дисциплін, ознайомити здобувачів із сучасним станом біотехнологічних виробництв, науково-дослідних установ та екологічних організацій, їх діяльністю, технологічними процесами та основними викликами, що виникають у сфері біотехнології та біоінженерії.

У даних методичних рекомендаціях розглядаються загальні питання організації, проведення та підведення підсумків виробничої практики здобувачів

освітньо-професійної програми «Екологічна біотехнологія та біоенергетика». Результати роботи здобувачів оформлюються у вигляді звіту з практики. Оцінювання результатів їх роботи здійснюється спочатку керівниками бази практики у вигляді відгуку, а потім комісією із захисту практики.

1. Мета і завдання практичної підготовки

1.1. Метою виробничої практики здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПІ «Екологічна біотехнологія та біоінженерія» є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок і умінь, що формують фахівців з вищою освітою відповідно до освітнього ступеня, спеціальності та освітньої програми та сприяють підвищенню якості підготовки фахівців.

Виробнича практика спрямована на формування у студентів основ професійної майстерності, закріплення навичок та професійних умінь самостійного виконання робіт, оволодіння сучасною технікою, обладнанням, біотехнологічними процесами, технологіями та опанування передовими формами організації праці, а також забезпечення адаптації у професійному середовищі.

1.2. Завданнями практики є:

- підготовка фахівців, які здатні вирішувати виробничі завдання у сфері екологічної біотехнології та біоінженерії;
- набуття навичок застосування біотехнологічних методів у виробництві, екологічному моніторингу, біоінженерії;
- здатність впроваджувати у виробництво прогресивні технології та результати наукових досліджень;
- розвиток навичок роботи у команді, комунікації та взаємодії з фахівцями різних галузей.

1.3. Виробнича практика є ключовим етапом підготовки здобувачів вищої освіти, під час якого забезпечується формування та закріплення професійних

компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою:

- *інтегральна компетентність*: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у біотехнології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інноваційних біотехнологічних науково-технічних розробок, характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні компетентності: K01. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. K02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. K05. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. K16. Здатність застосовувати проблемно-орієнтовані методи аналізу та оптимізації біотехнологічних процесів, управління виробництвом, мати навички практичного впровадження наукових розробок. K18. Здатність організовувати виробництво і управляти біотехнологічними процесами в умовах промислового виробництва та науково-дослідних лабораторій. K19. Здатність планувати і проводити наукові дослідження та експериментальні розробки у сфері природоохоронних біотехнологій та біоенергетики.

- програмні результати навчання (ПР): ПР08. Планувати та управляти науково-дослідними, науково-технічними та/або виробничими проектами у галузі біотехнології, базуючись на сучасних тенденціях розвитку науки, техніки та суспільства. ПР09. Вміти розробляти, обґрунтовувати та застосовувати методи та засоби захисту людини та навколишнього середовища від небезпечних факторів техногенного та біологічного походження. ПР10. Упроваджувати найбільш ефективні біотехнологічні методи та прийоми у практичну виробничу діяльність на основі оцінки ефективності передових біотехнологій та врахування загальних тенденцій розвитку новітніх біотехнологій у провідних країнах. ПР12. Аналізувати і враховувати у практичній діяльності тенденції науково технічного розвитку суспільства та біотехнологічної галузі. ПР13. Формулювати і оцінювати вимоги, обґрунтовувати вихідну сировину, матеріали та напівпродукти відповідно до умов біотехнологічного виробництва з урахуванням технологічних та інших невизначеностей. ПР14. Вміти складати виробничу, технологічну та аналітичну документацію на біотехнологічні продукти різного призначення.

1.4. *Практична підготовка студентів* передбачає послідовність проведення протягом освітнього процесу, що сприяє закріпленню компетентностей у майбутніх магістрів. Практика складається з лабораторних та практичних занять, навчальних і виробничих практик.

1.5. *Виробнича практика на другому (магістерському) рівні вищої освіти* спрямована на поглиблення знань, отриманих під час вивчення циклу спеціальних дисциплін, формування вмінь застосування цих знань у реальних умовах, розширення, поглиблення та закріплення знань, які студенти отримують під час вивчення циклу спеціальних дисциплін зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія», а також формування вмінь практичного застосування цих знань в умовах виробництва та науково-дослідних лабораторій. Практика спрямована на набуття і вдосконалення професійної майстерності, формування компетентностей у сфері екологічної біотехнології, біоінженерії та біоенергетики, а також збір фактичного матеріалу для виконання випускної кваліфікаційної роботи ОС «Магістр».

Практика проводиться у навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторіях НДГ Університету, у спеціалізованих науково-дослідних установах, провідних підприємствах України та розвинутих країн світу на основі укладених договорів.

Керівництво практикою забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр університету, зокрема кафедри екобіотехнології та біорізноманіття, кафедри фізіології, біохімії рослин та біоенергетики, а також особи з числа адміністративного персоналу підприємств, організацій та установ. Додатково у НДГ Університету допомогу у проведенні практики надають головні спеціалісти.

2. Бази практичної підготовки

Практика проводиться у навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторіях НДГ НУБіП України, провідних біотехнологічних

підприємствах України, науково-дослідних інститутах НАН України та НААН України на основі укладених договорів. Такими базами є:

- ДУ «Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України»;
- Інститут мікробіології та вірусології імені Д.К. Заболотного;
- Національний ботанічний сад імені О. Гришка;
- Інститут захисту рослин НААН України;
- Інститут агроєкології і природокористування НААН України;
- Інститут продовольчих ресурсів НААН України;
- Всеукраїнський науковий інститут селекції;
- ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» (Київська обл.);
- ВП НУБіП України «Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка» (Київська обл.);
- інші бази практичного навчання із числа передових установ, підприємств, організації будь-якої форми власності в Україні та зарубіжжя, що мають належні умови для проведення практики студентів відповідно до вимог освітніх програм підготовки фахівців. Із такими базами практичного навчання укладаються договори та формується паспорт (додатки 2, 3), які зберігається у деканаті факультету. Зразок паспорта бази практичного навчання наведено у додатку 3. Термін дії договорів встановлюється на період проведення практичного навчання здобувача.

3. Організаційне забезпечення практичної підготовки

Організація виробничої практики здійснюється відповідно до Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України. Відповідальними за проведення практики є декан факультету, завідувач випускової кафедри та керівники магістерських робіт.

Керівництво практикою здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри екобіотехнології та біорізноманіття, а також спеціалісти бази практики.

Перед початком практики проводиться інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Підсумкова атестація за результатами практики проводиться у формі заліку на основі поданого студентом звіту, щоденника проходження практики та відгуків керівників.

Відповідальними за проведення виробничої практики здобувачів вищої освіти другого (магістерського рівні на факультеті є декан факультету, завідувач кафедри, викладач, який є керівником виробничої практики.

Керівництво проведення практики студентів факультету в НДГ здійснюють відповідальні НПП від кафедр та від бази практики – головні спеціалісти ВП НУБіП України. Контроль за проведенням практичної підготовки у НДГ університету здійснюють деканат факультету та навчальний відділ університету.

Організація, проведення і контроль практичної підготовки у ВП НУБіП України та провідних підприємствах України, здійснюється за наказом ректора університету.

Деканат факультету розробляє графік освітнього процесу та формує робочі навчальні плани на наступний навчальний рік. Деканат факультету за поданням завідувачів кафедр, відповідальних за здійснення практичної підготовки до 20.07. поточного року подають до навчального відділу пропозиції для складання та узгодження графіку практичного навчання у НДГ університету на 1 семестр наступного навчального року. Графік практичної підготовки на 2 семестр формується та узгоджується до 1.03 поточного року.

Деканат факультету за місяць (не пізніше) до початку виробничої (переддипломної) практики здійснює укладання договорів з базами практик (провідними підприємствами, організаціями та установами будь-якої форми власності України та зарубіжжя, що мають належні умови для проведення практики студентів відповідно до вимог освітніх програм підготовки фахівців) за умови наявності паспорта (додаток 3), який після укладання договору зберігається у деканаті.

За тиждень (не пізніше) до початку практики (згідно графіка освітнього процесу) завідувач кафедри, відповідальної за проведення практичного навчання, узгоджує програму практики з керівництвом НДГ. Декан за поданням завідувача кафедри, відповідальної за практику, готує та погоджує наказ на проведення практики студентів факультету. Наказ погоджують декан факультету, навчальний відділ університету та підписує проректор з науково педагогічної роботи.

За 2 дні до початку практичного навчання у НДГ деканат факультету організовує проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності (зразок додаток 6) відповідальним НПП, про що студент ставить підпис у відповідному журналі. НПП - керівники практики від кафедри до початку формування наказу про направлення на практику узгоджують з керівництвом НДГ та головним спеціалістом галузі виробництва у якій здійснюється практичної підготовки, формують навчально-методичне забезпечення і контролюють виконання програм практичного навчання студентів безпосередньо на базах практики; Підсумкова атестація за результатами виробничої практики здійснюється відповідно до графіка навчального процесу у терміни, передбачені у «Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджене наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р. № 351 та «Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України» відповідно до наказу ректора університету про направлення на виробничу практику.

Захист звітів за результатами виробничої практики проводиться у десятиденний термін після закінчення практики. Студенти несуть відповідальність за порушення правил охорони праці та безпеки життєдіяльності під час перебування на базі проведення практики. Пам'ятка студенту про порядок перебування на практичній підготовці у відокремлених підрозділах навчально-дослідних господарствах (ВП НДГ) НУБіП України наведено у додатку 6.

НПП кафедр мають право:

- перевіряти рівень підготовленості студента до виконання конкретних завдань під час проходження практики;
- здійснювати контроль щодо забезпечення належних умов навчання і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- вимагати від студентів виконання правил внутрішнього розпорядку та контролювати виконання цих правил;
- вживати заходи щодо порушення студентами (слухачами) правил внутрішнього розпорядку, правил охорони праці та безпеки життєдіяльності, невиконання студентами програми практики;
- вести або організовувати ведення табеля проведення практики студентів (слухачів);
- у складі комісії проводити підсумкову атестацію за результатами практики студентів (слухачів).

Обов'язки студентів, що проходять практику:

- до початку практики одержати від керівника інструктаж про порядок проходження практики, правил техніки безпеки і консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії; нести відповідальність за виконання завдань практики; перебувати на робочих місцях під час проходження практики у спеціальному одязі, передбаченому для виконання певного виду робіт; своєчасно подати необхідні звітні документи та захистити звіт за результатами практики.

Пам'ятка студенту про порядок перебування на практичній підготовці у ВП НУБіП України наведено у додатку 7.

Проїзд студентів та НПП до баз практичного навчання у НДГ університету, які знаходяться в межах Київської області, забезпечується транспортом Університету.

Харчування під час практики у ВП НУБіП України здійснюється за власний рахунок здобувачів. Ціна на продукцію та послуги формується на підставі кошторису з урахуванням вартості сировини, придбаних товарів та послуг. Відповідальним за калькуляцію і ціноутворення є головний бухгалтер НДГ НУБіП України.

4. Методичне забезпечення практичної підготовки

4.1. Проведення усіх видів практичної підготовки здійснюється згідно з наказами ректора університету. Наказ на проведення практичної підготовки формується деканатом факультету за поданням кафедри, відповідальної за його проведення, і узгоджується з навчальним відділом університету.

4.2. Методичним забезпеченням практик студентів університету є:

- «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджене наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р. № 351;

- робочі програми практик студентів, у тому числі наскрізні;
- паспорти баз практичного навчання;
- щоденник проходження практики студентом;
- наказ ректора університету (форма наведена в додатку 1)

5. Підведення підсумків і оцінювання результатів практичної підготовки

5.1. Порядок і організація підведення підсумків з практичної підготовки студентів визначаються «Положенням про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

5.2. Підведення підсумків практики проводиться після її закінчення за результатами виконання програми занять та індивідуального завдання.

Загальною формою звітності студента за навчальну практику є звіт, підписаний і оцінений керівником (ами) практики.

З виробничої (переддипломної) практики звіт оцінюється керівником від бази практики і разом з іншими документами (щоденник (додаток 5), характеристика тощо) подається на рецензування керівнику практики від університету.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання і оформлюється відповідно до вимог чинних нормативних актів.

Захист звіту за результатами виробничої (переддипломної) практики здійснюється перед комісією (3-4 члени), склад якої формує декан факультету (дирекція ННІ). Склад комісії та термін атестації визначаються наказом на проведення практики.

Атестація студентів за результатами виробничих практик проводиться в університеті протягом перших десяти днів після її завершення. Оцінку за практику вносять у екзаменаційну відомість та залікову книжку студента.

Студент, який не виконав програму практики і не атестований за її результатами, відрховується з числа студентів Університету.

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Н А К А З

“ ____ ” _____ 20__ р.

Київ

№ _____

Про направлення на виробничу практику

Факультет захисту рослин, біотехнологій та
екології

(денна форма здобуття вищої освіти)

Для забезпечення ефективної практичної складової у підготовці фахівців, відповідно до робочого навчального плану та на виконання вимог «Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України», затвердженого вченою радою від _____ р., протокол № ____ та наказу про організацію практичного навчання у ____ семестрі 20__-20__ н.р. від _____ р № _____.

Н А К А З У Ю :

1. Встановити бази виробничої практики для студентів _____ року навчання _____ форми факультету _____ спеціальності _____ затвердити керівників практики:

№ п/п	ПІБ студента	База практики (назва та повна юридична адреса)	Керівник практики (посада, кафедра, ПІБ)

2. Направити на виробничу практику у змішаному форматі студентів, зазначених у п.1 цього наказу з 2 червня по 12 липня 2025 р.

3. Загальне керівництво проведення виробничої практики покласти на завідувачів кафедр _____.

4. Керівникам виробничої практики провести зі студентами консультації з питань організації та проведення практики.

5. Завідувачу кафедри _____ забезпечити проведення інструктажу з охорони праці перед відправленням на виробничу практику.

6. Відповідальність за проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності на робочих місцях від кафедр покласти на завідувача кафедри _____.

7. Керівникам практики допустити студентів до проходження виробничої практики після проведення інструктажу з техніки безпеки в університеті та на робочих місцях з письмовим оформленням у відповідному журналі.

8. Підсумкову атестацію за результатами виробничої практики провести у формі заліку _____20__ р.

9. За результатами виробничої практики керівникам підготувати звіт та подати його завідувачу кафедри до _____20__ р.

10. Контроль за виконанням цього наказу покласти на декана факультету_____.

**Проректор з науково-педагогічної
роботи та цифрової трансформації**

Д О Г О В І Р
на проведення практики студентів вищих навчальних закладів
м. Київ “ ____ ” _____ 202__ р.

Ми, що нижче підписалися, з одного боку **Національний університет біоресурсів і природокористування України** (надалі - **Навчальний заклад**), в особі проректора з науково-педагогічної роботи та цифрової трансформації **ГЛАЗУНОВОЇ Олени Григорівни** діючого на підставі довіреності від 13.01.2025 р № 0064 і, з другого боку,

(назва підприємства, організації, установи)

(надалі — **База практики**), в особі
 +
 (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

діючого на підставі _____

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ п/п	Шифр і назва спеціальності, освітньої програми	Курс, група	Вид практики	Кількість студентів	Термін проведення практики	
					початок	кінець
	2	3	4	5	6	7

1.2. Надіслати до НУБіП України повідомлення встановленого зразка про прибуття на практику студента (ів).

1.3 Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.4. Створити необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускати використання їх на посадах і роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.5. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі безпеки праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчити студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними заходами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами для штатних працівників.

1.6 Надати студентам-практикантам і керівникам практик від НУБіП України можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.7. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти навчальний заклад.

1.8. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити якість підготовленого ним звіту.

1.9. Додаткові умови _____

2. Навчальний заклад зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практик кваліфікованих науково-педагогічних працівників.

2.3. Сприяти додержанню студентами-практикантами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, що сталися з студентами.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації та проведення практики згідно з діючим законодавством про працю в Україні.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому законодавством порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Строки проведення практики студентів визначаються наказом ректора НУБіП України про направлення на практику;

3.5. Договір складають у двох примірниках – по одному навчальному закладу та базі практики.

3.6. Юридичні адреси сторін та розрахункові рахунки:

Національний університет біоресурсів і природокористування України - м.Київ-41, вул. Героїв Оборони, 15; ГУ Державної казначейської служби України у м. Києві, _____

Бази практики _____

_____.

Підписи та печатки:

Національний університет :
біоресурсів і природокористування
України

База практики:

(підпис)

(підпис)

“ ____ ” _____ 2025р.

“ ____ ” _____ 2025р.

Паспорт

Господарства (установи) _____

(назва господарства, підпр., орган., структ. підр.)

для проходження виробничої практики

студентів факультету

(назва факультету)

спеціальності

(шифр спеціальності)

ОКР _____

у

кількості

(назва ОКР)

(осіб)

с. _____

(назва населеного пункту)

р-ну, _____

(назва району)

обл. _____

(назва області)

Відстань до м. Києва – _____ км.

Сполучення _____.

Керівник господарства – _____

Усього сільськогосподарських угідь - _____ га,
у тому числі:

_____ - _____ га.,
 _____ - _____ га.,
 _____ - _____ га.,
 _____ - _____ га.,
 _____ - _____ га.,
 _____ - _____ га.

Показники виробничої діяльності за 20_____ р.

Рослинництво:

Показники	Площа, га	Урожайність, ц/га
Озима пшениця		
Кукурудза		
Тощо		

Тваринництво:

Показники	Значення
Надої молока, кг	_____
Кількість ВРХ, гол	_____
Кількість свиней, гол	_____
Тощо	_____

МТП господарства

Найменування	шт.
Тракторів	_____
Комбайнів	_____
Тощо	_____

Кутовий штамп або бланк
підприємства, організації, установи

ПОВІДОМЛЕННЯ

Студент **Національного університету біоресурсів і природокористування України**

(прізвище, ім'я, по батькові)

(факультет, спеціальність, курс)

прибув „__” _____ 20__ р. до

(назва підприємства, організації, установи)

і приступив до виконання програми практики.

Наказом по підприємству (організації, установі) від „__” _____ 20__ р.
№ _____ студент зарахований на посаду

(штатну, дублером, штатну роботу, практикантом)

(штатні посади назвати конкретно)

Керівником практики від підприємства (організації, установи) призначено

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Відповідальність за проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності покладено на

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник підприємства
(організації, установи)

(підпис)

(посада, прізвище, ім'я, по-батькові)

Печатка (підприємства,
організації, установи)

«__» _____ 20__ р.

Керівник практики від Національного університету біоресурсів і природокористування України

(назва кафедри)

«__» _____ 20__ р.

(підпис)

(посада, прізвище, ім'я, по-батькові)

Повідомлення надсилається до деканату факультету не пізніше як через три дні після прибуття студента на підприємство (організацію, установу) для проходження практики

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЩОДЕННИК
З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Студента _____

Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології

Спеціальність 162 Біотехнології та біоінженерія

Освітня програма Екологічна біотехнологія та біоенергетика

Курс Магістр 1-го року навчання

База практики

Термін практики з 02.06.2025 до 12.07.2025 р.

Керівник від НУБіП України

Керівник від бази практики

Прибув на базу практики відповідно до наказу
від « ____ » _____ 202__ р. № ____ «С»

Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки проведено
« ____ » _____ 202__ р. _____
(Підпис відповідальної особи)

Київ 2025

1. Здійснені заходи практичного навчання

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

3. Здійснені виробничі заходи

4. Раціоналізаторські пропозиції студента

5. Екскурсії на суміжні виробництва

24

6. Висновки студента щодо результатів проходження практики і побажання на її покращення

Підпис студента _____

7. Відгук керівника практики від бази практики про якість виконання студентом програми практики

Підпис керівника _____

Печатка

8. Відгук керівника практики від університету про якість виконання студентом програми практики

Підпис керівника _____

9. Висновок завідувача кафедри

Підпис _____

**НАПРАВЛЕННЯ
на виробничу (навчальну) практику**

Видано _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

(факультет)

(напрямок підготовки, спеціальність, курс)

Направлений до _____

Завдання _____

Термін практики «_____» днів з 02.06.2025 р. до 12.07.2025 р.

ПІДСТАВА: Наказ від «___» травня 2025 р. № _____ «С»

мп Декан _____ **Юлія КОЛОМІЄЦЬ**

**ВІДМІТКА ПРО ВИБУТТЯ ДО БАЗИ ПРАКТИКИ,
ПРИБУТТЯ ДО ПУНКТУ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИБУТТЯ З НЬОГО**

Вибув з НУБіП України Прибув до _____

«_____» _____ 2025 р. «_____» _____ 2025 р.

печатка Підпис _____ печатка Підпис _____

Вибув з _____ Прибув до з НУБіП України

«_____» _____ 2025 р. «_____» _____ 2025 р.

печатка Підпис _____ печатка Підпис _____

ІНСТРУКЦІЯ з проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності та охорони праці для студентів та керівників навчальних і виробничих практик від базового закладу НУБіП України

I. Загальні положення

1.1. Для студентів НУБіП України, які від'їжджають до баз практики для проходження виробничої практики, а також для керівників цих практик від базового закладу НУБіП України має бути проведено інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці.

1.2. Програма такого інструктажу має відповідати програмі проведення інструктажів з охорони праці згідно з НПАОП 0.00.-4.12-05 «Типове положення про проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та переліку питань з безпеки життєдіяльності, наведених у «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України від 20.11.2006 р. № 782.

1.3. Інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці проводять науково-педагогічні працівники кафедри охорони праці та інженерії середовища і кафедри загальної екології та безпеки життєдіяльності, які закріплені за відповідними факультетами НУБіП України.

II. Організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці

2.1. Заступники деканів факультетів повідомляють студентів, які від'їжджають для проходження виробничої практики, керівників навчальних і виробничих практик, а також науково-педагогічних працівників кафедри охорони праці та інженерії середовища і кафедри загальної екології та безпеки життєдіяльності НУБіП України заздалегідь (не пізніше 2-х днів до дня проведення) про дату, місце і час проведення інструктажу.

2.2. Тривалість проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності та охорони праці має становити не менше 1 год.

2.3. Для проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності та охорони праці науково-педагогічні працівники мають використовувати наочні засоби навчання.

2.4. Науково-педагогічні працівники, які проводили інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці, вносять відповідні записи до Журналів реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці для керівників виробничої практики та студентів НУБіП України, які мають бути прошнуровані та скріплені печаткою факультету.

2.5. Журнали реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці зберігаються у деканатах факультетів.

2.6. Науково-педагогічні працівники, які проводили інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці, записують інформацію про це у Журналах реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності та охорони праці на відповідних кафедрах .

III. Орієнтовний перелік питань з безпеки життєдіяльності

3.1. Загальні відомості про місце проходження навчальних і виробничих практик, зокрема про відокремлені підрозділи НУБіП України – навчально- дослідні господарства (НДГ), їх структуру (структурні підрозділи).

3.2.Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися у попередні роки під час проведення навчальних і виробничих практик зі студентами і керівниками практик.

3.3. Види та джерела небезпеки під час діставання до місця практики. Правила дорожнього руху. Загальні правила поведінки під час перебування на автотранспорті та дорогах.

3.4. Види та джерела небезпеки під час перебування на території НДГ, прямування до місць проведення практики.

3.5. Загальні правила поведінки під час поселення у гуртожитки НДГ та перебування у них.

3.6. Загальні правила поведінки під час перебування у полі, лісі, на водоймах та спортивних майданчиках.

3.7. Вимоги пожежної безпеки під час перебування на території НДГ НУБіП України, у гуртожитках та місцях підвищеної пожежної небезпеки.

3.8. Дотримання правил електробезпеки, зокрема у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

3.9. Дотримання правил хімічної та радіаційної безпеки у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

3.10. Запобігання побутовому травматизму, дії у разі нещасних випадків у побуті.

3.11. Перша (долікарська) медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.

IV. Орієнтовний перелік питань з охорони праці

4.1. Характерні небезпечні та шкідливі виробничі чинники, що виникають під час виконання робіт на місцях практики (польових досліджень, виробничих процесів на тваринницькому комплексі, на польовому стані, зерновому току, тракторній бригаді, пасіці, у ремонтній майстерні, гаражі тощо). Характерні причини пожеж і травм на виробництві.

4.2. Порядок проходження інструктажів з охорони праці у НДГ .

4.3. Загальні вимоги щодо безпечної організації робіт та утримання робочих місць. 4.3. Порядок забезпечення студентів та керівників навчальних і виробничих практик спецодягом, справним інструментом та засобами захисту.

4.4. Порядок підготовки до роботи інструменту. Безпечні методи і способи виконання робіт у сільському господарстві.

4.5. Дії у разі виникненні небезпечної ситуації на виробництві.

4.6. Засоби індивідуального захисту на робочому місці та правила їх використання.

4.7. Схеми евакуації і дії працівників у разі виникнення пожежі. Основні засоби пожежогасіння.

ПАМ'ЯТКА про порядок перебування студентів на практичному навчанні у відокремлених підрозділах навчально-дослідних господарствах (ВП НДГ) НУБіП України

1. Дотримуватися правил зразкової поведінки і культури поведіння, перебуваючи на практиці у ВП НДГ.
2. Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку праці і відпочинку, встановлених у ВП НДГ.
3. Дотримуватися у гуртожитку встановлених норм поведінки, а саме:
 - вибрати старосту кімнати,
 - встановити графік чергування,
 - виконувати розпорядження коменданта,
 - не галасувати і не шуміти (особливо у нічний час).Перебування сторонніх осіб у гуртожитку після 23. .00 заборонено.
4. Не привозити із собою на місце практики алкоголь, тютюн, наркотичні та інші шкідливі речовини, а також купувати і заносити у гуртожиток та розпивати спиртні напої.
5. Заборонено вживати алкогольні напої під час роботи, дозвілля, спортивних та культурно-масових заходів. Потрібно пам'ятати, що пияцтво ганьбить гідність студента і передбачає відрахування з числа студентів НУБіП України.
6. Заборонено курити у гуртожитку та на території ВП НДГ у невстановлених місцях. Місця для куріння мають бути позначені відповідними знаками та обладнані урнами.
7. Роботи, доручені керівниками практики, дозволено розпочинати лише після проходження інструктажу з охорони праці на робочому місці та його реєстрації у відповідному журналі інструктажів.
8. Роботи потрібно виконувати лише справним інструментом, на справному обладнанні, застосовуючи необхідні засоби індивідуального захисту та спецодяг.
9. Усі роботи у ВП НДГ мають виконуватись з виконанням нормативів чинного законодавства з охорони праці.
10. Згідно Закону України «Про охорону праці» студентам, які не досягли віку 18 років, заборонено працювати у шкідливих та важких умовах.
11. Припинити роботи за несприятливих погодних умов у разі перебування на відкритій місцевості та перейти до надійного захисту у закриті приміщення. Зокрема, під час грози додатково вимкнути мобільні телефони.
12. Заборонено у разі обривання проводів електромережі перебувати біля них, торкатися оголених проводів та близько розташованих металевих предметів. Терміново вжити заходів щодо недопущення наближенню до цих місць інших осіб.

13. Купатися дозволено лише у спеціально відведених і позначених місцях водойм. Категорично заборонено стрибати у воду в необстежених місцях та купатися у стані алкогольного сп'яніння. Рекомендовано купатися групами, не допускати пустощів на воді.

14. Не можна розводити багаття у невстановлених місцях (ліс, гай, поле територія ВП НДГ тощо).

15. Потрібно проводити спортивні ігри та інші заходи під час дозвілля, не порушуючи громадський порядок та спокій місцевих жителів.

ІНСТРУКЦІЯ про порядок призначення керівників практичного навчання студентів із числа головних спеціалістів ВП НУБіП України (НДГ)

1. На керівників НДГ покладається персональна відповідальність за створення безпечних умов з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності студентам, які проходять практичне навчання у господарстві.

2. Керівники НДГ надають до навчального відділу інформацію про склад головних спеціалістів господарств.

3. Керівники НДГ призначають своїм наказом головних спеціалістів НДГ (відповідно до напрямку підготовки (спеціальності) студента) керівниками практичного навчання від бази практичного навчання після прибуття студентів у НДГ, згідно з наказом на проведення практичного навчання.

4. Керівник практичного навчання від НДГ передає копію наказу про призначення керівників практичного навчання від НДГ до деканату відповідного факультету та навчального відділу університету.

5. Керівники НДГ зобов'язані постійно здійснювати контроль щодо проведення на об'єктах практичного навчання інструктажів з питань охорони праці і безпеки життєдіяльності та виконанням покладених практичного навчання від бази практичного навчання обов'язків.

Права та обов'язки керівників практичного навчання від бази практичного навчання

Керівник практичного навчання від бази практичного навчання має право:

1. Перевіряти рівень підготовленості студента до виконання конкретних завдань під час проходження практики.
2. Здійснювати контроль за забезпеченням належних умов навчання і побуту студентів (слухачів) та проведенням з ними обов'язкових інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.
3. Вимагати від студентів (слухачів) виконання правил внутрішнього розпорядку та контролювати виконання цих правил.
4. Вживати заходи щодо запобігання порушень студентами (слухачами) правил внутрішнього розпорядку, охорони праці і безпеки життєдіяльності.
5. Всебічно сприяти виконанню студентами програми практики.
6. Вносити пропозиції щодо закріплення студентів за конкретним об'єктом виробництва під час проходження практичного навчання.
7. Спільно з керівниками практичного навчання від базового закладу НУБіП України проводити атестацію за результатами практичного навчання студентів.

Керівник практичного навчання від бази практичного навчання зобов'язаний:

1. Допускати студентів до об'єктів практичного навчання лише після проведення інструктажу з техніки безпеки на місцях, наявності у студента спеціального одягу та довідки про медичний огляд.
2. Здійснювати контроль за виконанням вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності.
3. Здійснювати контроль за станом приладів та матеріалів, які використовуються студентами, щодо їх справності та готовності до використання.
4. Надавати студентам необхідні консультації щодо правил використання обладнання і приладів, а також проведення експрес-контролю знань про порядок та правила виконання робіт на виробничих моделях у господарстві.
5. Здійснювати поточний контроль за відвідуванням студентами об'єктів практичного навчання та засвідчувати у щоденнику проходження практичного навчання студентів про його результати.
6. Надавати студентам документацію, необхідну для виконання завдань практичного навчання.
7. Оформлювати ведення журналу проведення практичного навчання студентів (слухачів).
8. Після закінчення терміну практичного навчання надавати студенту письмовий відгук щодо результатів практичного навчання із зауваженнями та пропозиціями для їх поліпшення.

Використані джерела літератури

1. Закон України про освіту (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#>)
3. Закон України про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text>)
4. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://qms.nubip.edu.ua/wp-content/uploads/2024/>)
5. Положення про підготовку магістрів у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://surl.li/oloskk>)
6. Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України (<https://surl.li/nqjgub>)
7. Положення про підготовку і захист магістерської кваліфікаційної роботи у Національному університеті біоресурсів і природокористування України(<https://surl.li/kjjwon>)
8. Порядок проведення практичної підготовки у навчально-дослідних господарствах НУБіП України (<https://surl.li/srpdwf>)
9. Положення про екзамени і заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (<https://nubip.edu.ua/node/13300>)